

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
předseda vlády České republiky
Úřad vlády ČR
nábřeží Edvarda Beneše 128/4
118 01 Praha 1

V Praze dne 5. 3. 2018

Žádost českých plicních lékařů k vyjádření podpory pro platnost zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Vážený pane premiére,

obracíme se na Vás se žádostí o vyjádření podpory zákonu, který zajišťuje nekuřácké vnitřní veřejné prostory bez výjimky a chrání tak veřejnost i zaměstnance před škodlivými účinky pasivního kouření. Je to v souvislosti s opakovanými snahami některých poslanců změkčit přijatý zákon, který **čeští plicní lékaři sdružení v České pneumologické a ftizeologické společnosti – ČPFS ČLS JEP** podporovali a který by měl být znovu projednáván ve sněmovně.

K tomuto zákonu se vyjadřujeme proto, že se denně zabýváme nemocemi, které bezprostředně vznikají jako následek kouření a znamenají významné ohrožení naší populace. Jde především o rakovinu plic a chronickou obstrukční plicní nemoc (CHOPN), ale také o řadu jiných nemocí plic, kterými trpí kuřáci signifikantně více než zdravá populace. Benevolence vůči pasivnímu kuřáctví díky toleranci kouření ve veřejných prostorách vede ke zvyšování výskytu plicních onemocnění, což je v rozporu s naším morálním i odborným postojem podloženým vědeckými informacemi. Přijetí zákona na ochranu před návykovými látkami jsme přivítali nikoliv jako restrikcí vůči kuřákům, ale jako ochranu veřejnosti proti následkům pasivního kouření a další šanci pro ty, kteří chtějí přestat kouřit. Obáváme se, že dosáhnout oddělení navrhovaných kuřáckých a nekuřáckých prostor není nikdy ideálně možné a k mísení zakouřeného vzduchu s čistým dochází při každém otevření dveří tzv. kuřárny. Škodlivost kouření je nepochybná, důkazů máme až příliš mnoho. U obou nejzávažnějších plicních nemocí, které vznikají z kouření tabáku – plicní rakovina a CHOPN, se tato závislost podílí na vzniku od 80 % do 90 %. Pasivní kouření je po aktivním kouření druhou nejčastější příčinou těchto nemocí. Rakovina plic je přitom nejčastější příčinou úmrtí mezi nádory a u nás na ni umírá ročně přes 5000 nemocných, úmrtnost na CHOPN stoupá závažně v posledních letech a v České republice se pohybuje kolem 3200 - 3500 úmrtí za rok. S těmito nemocemi se vede zatím nerovný boj a jejich léčba je extrémně náročná, hlavně proto, že jsou diagnostikovány v pozdních stádiích. Nové léky z kategorie cílené léčby nebo imunoterapie nádorů jsou sice účinné, ale velmi drahé. Přitom nejúčinnější forma boje – prevence by při správné medializaci a politické podpoře zachránila tisíce životů. Největším problémem a zároveň vkladem pro mladou generaci by měl být zodpovědný příklad dospělých ve vztahu k návykovým látkám.

Nyní diskutovaná úprava zákona by znamenala absenci ochrany před tabákovým kouřem v pohostinství a opět by vystavila toxickým látkám desetitisíce zaměstnanců a miliony hostů včetně dětí, které přicházejí do restaurací v doprovodu rodičů a všímají si jinak nepochopitelné potřeby – kouření během jídla nebo pití. Jakákoliv snaha o snížení dopadů kouření na zdraví by měla být podporována, nikoliv relativizována a znevažována. Pozitivní zdravotní souvislosti zákona přijatého v loňském roce se ještě

Předseda/President: prof. MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc., Klinika plicních nemocí a tuberkulózy, FN Olomouc, I.P.Pavlova 6, 775 20 Olomouc
Tel.: 588 443 560, Fax: 588 442 525, E-mail: vitezslav.kolek@fnol.cz

nedají vyhodnotit, nicméně nekuřácké veřejné prostory obecně patří ke znakům vyspělého evropského státu. Tento aspekt se projeví až během několika let tak, jako je tomu ve vyspělých západních zemích s podobnými opatřeními. Je to především v USA, kde poprvé začal klesat výskyt rakoviny plic nejen u mužů, ale i u žen, což je všeobecně připisováno poklesu spotřeby cigaret ale i opatřením globálně omezujícím kouření. Naše mladá generace má právo i nadále profitovat z toho, že se Česká republika sice s opožděním, ale přece jen přidala k civilizovaným zemím, kde komplexní ochrana před vystavením tabákovému kouři začala existovat. Jde třeba si veřejně přiznat, že právě tento krok je projevem osobní svobody, tj. práva na dýchání čistého vzduchu tam, kde se stravujeme spolu s dětmi. Tato svoboda by měla být nadřazena „právů“ poškozovat zdraví sobě a špatným příkladem i kontaminací vzduchu také jiným.

Zavedením nekuřáckých vnitřních veřejných prostor lze očekávat snížení prodeje cigaret (někteří přestanou kouřit, většina kuřáků omezí počet cigaret a méně mladých kouřit začne) – to jistě znamená ztráty pro výrobce cigaret. Ale v naší populaci převažují nekuřáci, a proto se příjmy naprosté většiny pohostinských zařízení nesníží stejně, jako tomu bylo v jiných zemích včetně těch se silnou tradicí kouření. Přes tvrzení tabákových firem bychom neměli pokládat tabákové výrobky jako přínos do státního rozpočtu. Negativní zdravotní dopady jsou obrovské, i když bohužel těžko vyčíslitelné. Co se týká konkrétních ekonomických dat, stojí následky kouření asi sto miliard korun ročně. U plicní rakoviny se jen přímé náklady na léčbu pohybují kolem 2 miliard a stoupající ceny léků zatím neumožňují léčit všechny, kteří by to potřebovali. U CHOPN je spočítána cena za léky, hospitalizace a léčebné pomůcky na 1,5 miliard. Česká pneumologická a ftizeologická společnost každoročně provádí kampaň **Zdravé plíce pro život**. Snažíme se o detekci časných fází plicních nemocí, abychom zachránili co nejvíce ohrožených nemocných a byli bychom rádi, kdyby díky účinné prevenci bylo těchto nemocných co nejméně. Proto aktivně propagujeme všechny snahy o prosazování prevence, do níž podle našeho názoru spadá i zákaz kouření ve veřejných prostorách.

Vážený pane premiére, pevně věříme, že Váš postoj ke škodlivosti kouření vychází ze vztahu ke zdravému způsobu života, zodpovědnosti k mladé generaci i ekonomické uvážlivosti.

Proto se na Vás obracíme s důvěrou a žádáme o veřejnou **podporu zákona č. 65/2017 Sb. v původním znění**.

Děkujeme za Váš projev státnické i osobní angažovanosti

Prof. MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc.

Předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti ČLS JEP

V kopii pro:

MUDr. Alena Šteflová, Ph.D., MPH

Náměstkyně ministra zdravotnictví ČR

Prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA

Předseda České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně